

Κι' ἀπὸ τῆς ὀχτὸς τῶν γιαιῶν, τῆς χωραφίης τῶν κάμ-
|πων,
Καὶ τὰ λειβάδια τ' ἀνθιῶν καὶ τῶν δασῶν τὴν πύκνα
Τραγοῦδι παναρχμόνιο ξεχάει στὸν αἰθέρα,
Σὺν νὰ εἶταν σύννεφο χρυσό, εὐχαριστήριος ὕμνος!

Νά την! προβάλλει ἡ Ἀνοιξη ροδοστεφανωμένη
Κι' ἡ Πασκαλιά μας ἡ λαμπὴ μὲ τὸ «Χριστὸς-ἀνέστη»
Καὶ μὲ τὰ κόκκινα τ' αὐγὰ καὶ τὴν χαρὰ τὴν ἅγια,
Μόνον τὴν Ἀνοιξη ἔρχεται καὶ θάρχεται γιὰ πάντα.

Ὁ κάθε πόθος τῆς καρδιάς δρομάει καὶ φτερόνει
Κι' ἀνθρώποι, ζῶα καὶ φυτὰ προσπέρφουνε μπροστά της
Καὶ σὰν θεὰ τὴν προσκυνοῦν καὶ τὴν ὑμολογοῦνε
Κι' ἓνα τραγοῦδι θεϊκὸ πετᾷε στὸν αἰθέρα,
Σὺν νὰ εἶταν ὄνειρο χρυσό, εὐχαριστήριος ὕμνος!

Γιὰ σου, χαρὰ σου, ὦ Ἀνοιξη χιλιοχαρτωμένη,
Βασίλισσα τῶν ἐποχῶν καὶ καύχημα τοῦ Πλάστη,
Ἄς εἶταν τέσσερες φορὲς νὰρχόσουνε τὸν χρόνον!

X. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Μὲ τὴν αὐτὴν πάντοτε κοσμοπλημύραν ἐξηκολού-
θησαν αἱ διαλέξεις τοῦ «Παρνασοῦ».

Ὁ κ. Ξερόπουλος εἰς τὴν μετὰ ταχύτητος γενομέ-
νην διάλεξίν του, διὰ νὰ μὴ ὑπερβῇ τὴν κλεψύδραν,
περὶ τῶν ἀδελφῶν Παράσχων, μετεχειρίσθη γλαφυ-
ράν γλῶσσαν καὶ ἐκράτησε ζοηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον.
Ἀφοῦ ἐν ἀρχῇ ἡσυχολήθη ἱστορικῶς μὲ τὸν ρωμαντι-
σμόν, ἰσχυρισθεὶς ὅτι οὗτος δὲν εἶνε ἰδέα ἀλλὰ μορ-
φή, ὁμίλησε συντόμως διὰ τὸν Γεωργίον Παράσχον,
ὅστις δὲν ἔγραψε πολλὰ ποιήματα, ἦτο ὅμως περισσό-
τερον γραμματικῶς μορφωμένος τοῦ Ἀχιλλέως. Ὡς
καλλίτερα ποιήματα τοῦ Γεωργίου ἀνέφερε τὸ «Πα-
νελλήνιον», τὸ «Ἀρχαδί», τὸν «Ὑμνον τοῦ Γεωργίου»,
τὸ «Ἐσθινὸν» καὶ τὸν «Σκοτόν». Διὰ μακρῶν κατό-
πιν ὁμίλησε περὶ Ἀχιλλέως Παράσχου. Ἀνέφερεν
ἐπεισόδια τοῦ βίου του, τὰς ποιητικὰς προτιμήσεις του,
τὸν θάνατον του καὶ τὴν ἀποθεωτικὴν κηδείαν του.
Ὡς πρὸς τὰ ἔργα του, γνωστότερα ἐξ ὅλων σχεδὸν
τῶν ἔργων τῶν ἄλλων ποιητῶν, εἶπεν ὅτι ἔχουν πα-
ραγνωρισθῇ ἢ ἀγνωσθῇ ὑπὸ τῶν νεωτέρων. Νομί-
ζομεν ὅτι ἡ ἀντιληψὶς του δὲν εἶνε ἀκριβής. Ὁ Ἀ-
χιλλεὺς Παράσχος ὅστις ἐπὶ τριακονταετίαν ἐκυριάρ-
χησε ποιητικῶς ἐν Ἑλλάδι, ἀναγινώσκεται καὶ σήμε-
ρὸν ὑπὸ τῆς νέας γενεᾶς μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος
καὶ εἶνε ἴσως τοῦτο ἐνδεικτικὸν τῆς ἐπιδράσεως ἣν ὁ
ρωμαντισμὸς ἔσκει καὶ σήμερον ἀκόμη παρ' ἡμῖν.
Τὸν ἀγνωστὸν μόνον οἱ Νεοὶ τῶν Ἀντιδιαλέξεων, οἱ
καὶ ἀρρεπτότατα ρεκλαμειδῶς θορυβήσαντες κατὰ
τὴν διάλεξιν τοῦ συμπαθοῦς ὁμίλητου. Ἡξίωσεν ἰδι-
αιτέρως μνεῖας τὸν «Γέρω Καπετάνιον», τὸ «Εἰς τὴν
ἡμέραν τῶν γενεθλίων του», τὸ ἐλεγείον εἰς τὸν «Ο-
θωνα, τὸ «Εἰς κόρη», καὶ τὸ ἀπαγγελθὲν ὑπὸ τοῦ
ποιητοῦ ποίημα εἰς τὸ Χάνι τῆς Γραβιάς κατὰ τὰ
ἀποκαλυπτήρια τοῦ μνημεῖου τοῦ Ἀνδρούτσου.

Ὁ κ. Ἀγγινὸς σύγχρονος τοῦ Παπαρηγοπούλου
καὶ Βασιλειάδου ἐκρίθη ὡς ἀρμοδιώτερος νὰ ὁμι-
λήσῃ περὶ αὐτῶν. Ἀλλ' ἀτυχῶς δὲν ἀνεδείχθη καὶ ὁ
ἄξιος ἐκείνων ὁμιλητής. Περιορίσθη μὲ τὸ εὐθυμο-
λογικὸν του ὕψος εἰς γνωστά ἀνέκδοτα, πλείστα
ἄσχετα μὲ τοὺς ποιητάς, εἰς περιγραφὴν τῆς ἐποχῆς
ἐκείνης, ἥς εἰσφωνεύθη τὰς ὑπερβολὰς καίτοι καὶ οὗ-
τος ἔδρασε τότε, ἀνέφερε τὴν δρᾶσιν τοῦ «Παρνα-
σοῦ», ἐπέκρινε μερικὰ ἐλαττώματα τῶν ποιητῶν,
συμφυῖ ἄλλως πρὸς τὴν σχολὴν τοῦ ἀκασιოდόξου ρω-

μαντισμοῦ, ἀλλὰ τὴν ὥραϊαν ψυχὴν των, τὰς φιλοσοφι-
κὰς ἰδέας των, τὰ μεγάλα ὄνειρά των, τὸ βαθύ πνεῦμα
των, δὲν τὰ ἠρεύνησε, σχεδὸν δὲν τὰ ἐθίξε καίτοι ἡ
ὁμιλία του ὑπῆρξε μακροτάτη. Δι' ἕκαστον τῶν
δύο μεγάλων αὐτῶν ποιητῶν — ἀστέρων εἰς τὸν
ποιητικὸν ὁρίζοντα τῶν νεοελληνικῶν γραμμάτων —
ἔδει χωριστὴ νὰ γίνῃ διάλεξις καὶ νὰ ἀναλυθῇ τὸ
ἔργον των ἀπὸ ὁμιλητὰς ἐμβριθεῖς, διότι καίτοι σύν-
τομος ὑπῆρξεν ἡ ζωὴ των ἔζησαν μὲ τοὺς στίχους
τῶν γενεαί. Ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Ἀγγινίου ἦτο μᾶλλον
ἀναμνήσεις τῆς νεότητός του, κατὰλληλοι νὰ ἐμφανι-
σθοῦν ὡς χρονογράφημα. Ἐκ τῶν ποιημάτων τοῦ
Παπαρηγοπούλου ὡς τὰ κάλλιστα ἀνέφερε τοὺς
«Ποιητάς», τὸν «Φανὸν τοῦ κοιμητηρίου» ὡς καὶ τὴν
«Ἀγορὰν», ἐκ δὲ τῶν Βασιλειάδου τὴν «Ματαϊό-
τητα» καὶ ἐκ τῶν δραμάτων του τὴν «Γαλάτειαν». Ὁ
κ. Μυράτ ἀπήγγειλε μὲ στοργὴν τὰ ἀνωτέρω ποιήμα-
τα. Δίπλα εἰς τὸ βῆμα ἦτο ἡ προτομὴ τοῦ Βασιλειά-
δου, ἐστεφανωμένη, καὶ μὲ τιμητικὴν φρουρὰν, προ-
σκόπων — μαθητῶν τῆς σχολῆς τῶν Ἀπόρων παιδῶν,
ἧς ἰδρυτῆς ὑπῆρξεν ὁ ἀλησμόνητος ποιητής.

Οἰοῖται εἰς ἀπάντησιν τοῦ κ. Ἀγγινίου προσπαθήσαντος
νὰ ὑποτιμήσῃ τὴν ἀξίαν τῆς πρὸ τεσσαρακονταετίας
πνευματικῆς κινήσεως ἥλθεν εὐθύς ἀμέσως ἡ διάλεξις
τοῦ κ. Ἀμπελᾶ, ἀνήκοντος εἰς τὴν αὐτὴν γενεάν, ἀλλ'
ὑπεραμυνθέντος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ τῆς καθα-
ρευομένης γλώσσης. Ἡ διάλεξις τοῦ κ. Ἀμπελᾶ, ἡ μα-
κροτέρα πασῶν, ἐπιθετικωτάτη κατὰ τὸν γένον καὶ
τῶν μαλλιαρῶν τῶν μὴ σεβομένων τὸ παρελθόν, ἡ-
κούσθη μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον. Ἀνεσκόπησε τὴν πα-
λαιὰν ἐποχὴν, παρουσίασε τὰς ἐπιφανεστέρους μορφὰς
τὰς διακριθείσας ἐν παντὶ κλάδῳ ἐπιστήμης καὶ
φιλολογίας, ἐξῆρε τοὺς ἀγῶνας των, ὁμίλησε δὲ
εἰτα περὶ ἐνὸς τῶν διαπρεπεστέρων ποιητῶν, τοῦ Θε-
οδώρου Ὁρφανίδου. Ἀνέλυσε διεξοδικῶς ὅλα σχε-
δὸν τὰ ποιητικὰ του ἔργα, τὰ σατυρικά καὶ ἐπιχο-
λυρικά — ἀρχίσας ἀπὸ τοὺς στίχους τοῦ «Μενίππου»
καὶ τοῦ «Τοξότου» καὶ διεξελθὼν τὴν «Χίον Δούλην»,
τὸν «Πύργον τῆς Πέτρας», τὸν «Ἅγιον Μηνᾶν», τὸν
«Ἀπατριν», τὴν «Πόλιν τῆς Ἀθηνᾶς», τὸν «Ἰώ-
τα», τὸν «Καρασεβδάν» καὶ τὸ «Τίρι Λίρι» ὅτε
καὶ ἔκρινεν ὡς τὸ ἄριστον τῶν ἔργων του. Ὁ μύθη-
της δὲν παρέλειπε νὰ ἀναφέρῃ καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς ἀνα-
γεννήσεως τοῦ Ἑλλ. θεάτρου στοργὴν τοῦ ποιητοῦ.

ὡς καὶ τινὰ χαρακτηριστικά ἐπεισόδια τῆς ζωῆς του.

Ἐτερματίσθη ἡ πρώτη σειρά τῶν διαλέξεων διὰ τοῦ κ. Παλαμά, ὅστις ἀπετέλεσε τὸ βαρὺ πυροβολικόν, μὲ ἓνα γενικώτερον καὶ βαθύτερον χαρακτηρισμὸν τοῦ ἔργου τοῦ Βυζινοῦ καὶ τοῦ Κρυστάλλη. Καίτοι οἱ δύο ποιηταὶ ὑπάγονται εἰς τὴν «πατριδολατρείαν», ὡς ὠνόμασε τὴν νοσταλγίαν τῆς ξενιτειᾶς, ἐν τούτοις ἡ ποίησις των εἶνε τόσο ἀνομοία ὥστε ἐχρειάζετο δεξιότης διὰ νὰ ὑπαχθῶν εἰς μίαν διάλεξιν. Καὶ δι' αὐτοῦ ἐχρειάζετο χωριστὸς ὁμιλητής. Ὁ κ. Παλαμᾶς ἤρησε μὲ τὸν συμβολισμὸν τῆς Ἑλλ. ψυχῆς εἰς τρεῖς ιδιότητάς, τὴν ἀρετὴν ἢ ἐκπροσώπ. π. ἐν τῇ ποιήσει ὁ Κάλβος, τὴν ἐλευθερίαν—Σολωμὸς—τὴν Πατρίδα, τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι. Ἐβιογράφησε εἰς ταχεῖας γραμμὰς τὸν βίον ἀμφοτέρων, τὴν βιολάλῃν ἢ ἐνωρί; διέκοψαν εἰς μὲν τὸν πρῶτον διασάλευσις φρενῶν, εἰς τὸν δευτέρου στηθικὴ νόσος.

Ἡ πιτρί; ἐμπνέει ἀμφοτέρους. Ἡ Θράκη τὸν Βυζινοῦ, ὁ Πίνδος τὸν Κρυστάλλον. Ἐκρινε τὴν τέχνην τοῦ πρῶτου ὡς ὑποτακτικὴν, τοῦ δευτέρου ὡς ἀνταρτικὴν. Ὁ Βυζινοῦ, εἶπεν, εἰς τοὺς στίχους τοῦ τοῦ γλωσσικῶς ἐπαμφοτερίζοντα; δὲν εἶνε ρωμαντικὸς καίτοι ἔχει εὐαισθησίαν πολλὴν· λείπει ἀπὸ αὐτῶν ἡ μουσικὴ συγκίνησις. Ἐνῶ ἡ ποίησις τοῦ Κρυστάλλη, βουκολικὴ, ἔχει ζωγραφικότητα, μεγαλοπρέπειαν, καὶ ἐκφραστικὴν ἔντασιν. Εἶνε τεχνικώτερος τοῦ Βυζινοῦ. Ἐκ τῶν ποιημάτων τοῦ Βυζινοῦ ἀνέφερε ὡς ἄξια ἰδιαιτέρας προσοχῆς τὴν «Δησιμονημένην», τὸ «Ὀνειρο», τὴν «Μητέρα», τοῦ «Σοφιανόν», τὸν «Πύργον τῆς Κόρης» καὶ τὴν «Μητέρα τῶν Ἑπτὰ». Ἐκ τῶν ποιημάτων τοῦ Κρυστάλλη ἔκρινε ὡς ἀνώτερον τὸ «Κέντημα τοῦ μαντηλιοῦ» καὶ τὸν «Γέγονον», ὁμολόγησεν ὅτι καὶ οἱ δύο εἶνε καλλιτέροι ὡς πεζογράφοι, καὶ κατέληξε μὲ τὸ ἐγωῖστικόν προμάντευμα ὅτι μετὰ ἑκατὸν χρόνια ὅταν θὰ ὁμιλήσων διὰ τοὺς ποιητάς τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, οἱ τοῦ δεκάτου αἰῶνος ποιηταὶ θὰ ὁμοιάζων σκοτεινὰς κρύπτας, σβυσμένα μετῴρα, διότι οἱ ποιηταὶ τοῦ μέλλοντος θὰ ἔχων ἀγκαλιάσῃ τὴν «παγκόσμιαν» ποίησιν... Παρατηρήθη τὸ εὐχάριστον φαινόμενον ὅτι ἡ γλώσσα τῆς διαλέξεως τοῦ ἦτο ὀπληλαγμένη ψυχαρισμῶν, κοῦμι καθαρευούσης καὶ δημοτικῆς, τὸ ὅποῖον ἐνισχύει τὴν τάσιν τῆς ὑποχωρήσεως τοῦ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ εἰς καλαισθητικὴν ἔκφρασιν, εἰς τὴν χρῆσιν τῆς ὁμιλουμένης.

— Ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καθηγητῇ τῆς θεολογίας κ. Χρ. Ἀνδρουτσος ὁμίλησε περὶ τῆς νέας φιλοσοφίας τοῦ Μπερξον, ἣν ὠνόμασε φιλοσοφίαν τῆς ροῆς, τῆς διηγετοῦς δηλ. κινήσεως καὶ τῆς ἐνοράσεως δηλ. τῆς διανοήσεως. Ἐπέκρινεν αὐτὴν καθ' ὅλα τὰ σημεῖα εἰπὼν ὅτι ὡς φιλοσοφία τοῦ συρμοῦ δύναται νὰ εἶνε ἀρεστή, ἀλλὰ ταχέως θὰ παρέλθῃ ὡς μὴ στηριζομένη ἐπὶ ἀλανθᾶστων ἀρχῶν.

— Ὁ Ἀρ. Κουρτίδης, ὁ ἐγκριτος παιδαγωγὸς καὶ βαθὺς ψυχολόγος εἰς διάλεξιν ἣν ἔκαμεν παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν Διδασκαλιστῶν ἠρεύνησε τὸ ζήτημα ἂν διαφέρει ψυχικῶς ἡ γυνὴ τοῦ ἀνδρός. Ὁμίλησε περὶ τῆς γυναικὸς μὲ πολὺ χιούμορ, ἐπικαλοῦμενος συχνὰ γνώμας ἐπιφανῶν λογοτέχνων καὶ ἐπιστημόνων καὶ ἐνεφάνισε τὰ κυριωτέρως ἀπόψεις τῆς γυναικειᾶς ψυχῆς. Τὸ ἀκροατήριον ἐξεδήλωσε ζωηρὰς ἐπιδοκιμασίας ὅταν ὁ εὐγλωττος ὁμιλητῆς συνηγόρησε ὑπὲρ ἐλαττώσεως τῆς ἐργασίας τῆς γυναικὸς κατὰ τὴν

ἐποχὴν τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως τῆς ὡς καὶ ὅταν ἔζηρε τὸ ἔργον τῆς ὡς νοσοκόμου ἐν πολέμῳ. Ὁ κ. Κουρτίδης κατέληξεν εἰπὼν ὅτι ὑφίστανται μὲν διαφοραὶ τινες μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ὡς ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ, ἀλλ' ἡ γυνὴ εἰς πλεῖστα δὲν ὑπερεῖ τοῦ ἀνδρός, αἱ προσπάθειαι δὲ τοῦ φεμινισμοῦ δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐνέχουσιν κάποιους φόβους, μήπως ἡ γυνὴ χάσῃ τὴν θέλγουσαν χάριν τῆς.

— Ὁ κ. Ψάχος ἐν διαλέξει τοῦ εἰς τὸν «Παρνασσόν» ἀνέλιξεν ἐνδόξους σελίδας τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἀνέδραμεν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἱεροσολατῶν ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων ἀποδείξας ὅτι ὑπῆρχε οὐχὶ τετραφωνία ἀλλὰ μονοφωνία, ἀπεκλείοντο δὲ αἱ γυναῖκες. Ἐκρηγύθη ὑπὲρ τῆς γυναικῆς Βυζ. μουσικῆς, ἥτις καλῶς ἐκτελουμένη ἀποβαίνει θαυμασία, ἡ μόνη δὲ ἀνταξία τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας. Ἡ διάλεξις τοῦ κ. Ψάχου ἦτο πλήρης γνώσεων καὶ ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὰ πάτρια, ὃν καὶ μετέδωκε εἰς τὸ πολυαριθμὸν ἀκροατήριον τοῦ.

— Μεγαλοπρεπῶς ἐωρτάσθη ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν Τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἡ Ἑθνικὴ ἑορτή, ἣν ἐλάμπρυνεν ἡ παρουσία τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως. Μετὰ σύντομον ἀλλ' εὐγλωττον εἰσαγωγὴν τοῦ πρωταίνεως κ. Ι. Μεσολοῦρά, ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν ὁ καθηγητῆς κ. Σ. Μενάρδος. Ὁ λόγος τοῦ ἦτο καλλιτέχνημα ὑπὸ ἔποψιν ἰδεῶν καὶ ὕφους. Ἐδωκε εἰκόνα ποιητικωτάτην τῶν χρόνων τῆς δουλείας, καθ' οὗς τὸ ἔθνικόν αἶσθημα ὑπεδαυλίζετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς σχολείοις, καὶ οὗς χρόνους ὠνόμασε προσφυῶς ἑβδομάδα τῶν Παθῶν διὰ νὰ ἐορτασθῇ κατ' ἐπὶ τὸ Ἑθνικὸν Πάσχα. Ὑμνησε τῆς νεωτέρας γενεᾶς τοὺς ἐνδόξους ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνας ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Παρακλήτου τοῦ ἐλπίζοντος Ἑθνους, Κωνσταντίνου τοῦ ΙΒ'. Ὁ τόνος τῆς ὁμιλίας τοῦ ποιητικῶς, αἱ δὲ ἱστορικαὶ ἀλήθειαι περιεβάλλοντο σεμνὸν γλωσσικὸν ἐνδυμα, οἷον εἶνε ἡ ἀπληλαγμένη πάσις ὑπερβολῆς γλαφυρὰ καθαρευούσα, ἡ ἀριμόζουσα εἰς τὴν ἐπιβολὴν τῆς Ἀκαδημαϊκῆς τελετῆς ἀλλὰ καὶ λίαν εὐαρμοστός ἀπρηγοῦσα τὰ αἰσθήματα τοῦ Ἑθνους.

— Οἱ νέοι ἐξακολουθοῦν τὰς διαλέξεις των. Ὁ κ. Χιλιαδάκης ὁμίλησε περὶ τῆς ἀκμῆς καὶ παρακμῆς τῆς Ἑλλ. σατύρας. Ἡ μελέτη τοῦ ἦτο ἀτόρροια προσεκτικῆς μελέτης. Ἀνέδραμε καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς τοῦ Ἑθνικοῦ βίου, ἐνδιατρίψας περισσότερον κατὰ τὴν παρακμὴν αὐτοῦ, ἐσημείωσε δι' ἀδρῶν γραμμῶν τὰς κυριωτέρας ἐκδηλώσεις τοῦ σατυρικοῦ πνεύματος, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὴν ἀπλὴν εὐθυμολογίαν, καταλήξας μέρει τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΘ' αἰῶνος.

Ὁ κ. Μηλιάδης ἀνέγνωσε αἰσθητικὴν καὶ κριτικὴν μελέτην τοῦ περὶ τοῦ ἔργου τοῦ ποιητοῦ Γρυτάρη.

Ὁ κ. Ραῖσης ἀνέγνωσε τὸ Γερμανικὸν Ἔπος Νιμπελουγκεν. Ὁ κ. Καρυωτάκης ὁμίλησε περὶ ἙρEDIA.

Ὁ κ. Γιόχαν Ζαίφερ, ὁ διαπρεπὴς καθηγητῆς τοῦ Ὁδείου Λόττινερ, ἀπέδωσε μὲ ὑπέροχον δεξιότητα τὸ πνεῦμα τοῦ Μπετόβεν εἰς τὴν συνάταιν εἰς σὸλ μεῖζον. κατέθελε δὲ εἰς τοῦ Μότσαρτ τὴν συναυλίαν εἰς λὰ μεῖζον. Σπανίως ἀκούομεν εἰς συναυλίαν τὸν θαυμασίον Μότσαρτ, ὁ ὅποιος τόσοον βαθέως ῥύσει τὴν ψυχὴν καὶ εἶνε εὐτάχνημα διότι ὁ κ. Ζαίφερ περιέλαβε ἐν ἀπὸ τὰ ὀραιότερα ἔργα του εἰς τὸ ἀτάξιον ἰδίως καὶ εἰς τὸ rondo ἡπῆρξε λεπτός, ἀκριβής, κατέχων ὅλα τὰ μυστήρια τοῦ τετραχοῦδου. Ἐπίσης ἐθαυ-

μίσθη ή εύχρηστος και ή δεξιότης του εις τὸ «Perpetuum mobile» τοῦ Ρίς. Ἡ συνοδεία εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον ὑπὸ τῆς δεσπ. Βέρας Ναοῦν ἀρμονικωτάτη. Ἡ δεσποινὶς Εἰρήνη Πάλλη ἐτραγουδῆσε τεχνικώτατα τρία ᾠσματα τοῦ Μπαρμ, ἐξ ὧν ὡραιώτατον ή μυστικοπαθὴς Σαφρικὴ ὠδή, καὶ τρία τραγούδια πρωτότυπα καὶ αἰσθηματικώτατα τοῦ κ. Λιάλιου—δύο Γερμανικῆς ἐμπνεύσεως «Nur wer die Sehnsucht kennt» καὶ «Φοβοῦμαι» καὶ ἐν ἐλληνικὸν τὴν «Φαρμακωμένη βρύσι» ἐπὶ δημοτικῷ μετρίῳ. Ἡ δεσπ. Πάλλη ἤρесе πολὺ διὰ τὴν ζωηρὰν ἔκφρασιν, ἣτις διακρίνει τὸ ᾠσμα τῆς.

— Ὁ κ. Ἀγγελόπουλος εἰς τὴν συναυλίαν του ἐτραγουδῆσε μὲ ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν μονοδίαν ἐκ τοῦ ὀργανοῦ «Ἡλίας» τῆς Μένδελσον, τοὺς δύο Γρεναδιέρους τοῦ Σοῦμαν, τὸ Φιλὶ τῆς μάννας τοῦ κ. Ψαρουῶδα καὶ δύο ἑλληνικὰ τραγούδια, Λαυράγκα καὶ Καλομοίρη.

— Ἡ δευτέρα ἐφετεινὴ συναυλία τῆς κυρίας Φωκᾶ δύναται νὰ ὀνομασθῇ μᾶλλον συναυλία τῆς δεσποινίδος Φωκᾶ. Ἡ μήτηρ, ἡ κορυφαία καθηγήτρια τοῦ ᾠσματος, παρουσίασε τὴν κόρην τῆς, τὴν κληρονομήσαν τὸν λιγύφθογον Λαυράγκα τῆς μητρὸς, ἣτις ὅλην τὴν στοργὴν τῆς ἀφιέρωσεν εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν μόρφωσιν τῆς μαθητρίας κόρης τῆς, ἣτις θὰ τὴν διὰ δέχθῃ μετ' οὐ πολὺ. Ἡ ἐμφάνισις τῆς δεσπ. Φωκᾶ χωρὶς καμμίαν δελίαν, εἰς δύσκολα δὲ τραγούδια, ἔτυχε θερμότητος ἐνθαρρύνσεως. Τὸ πρόγραμμα τὸ ἄλλως μακρότατον—διήρκεσε 2 1/2 ὁλοκλήρους ὥρας—ἐξετέλεσθη μετὰ τῆς ἀναμενομένης ἐπιτυχίας. Ἐξαιρετικῶς εὖμορφα ἐτραγουδήθη ὑπὸ τῆς μητρὸς ἡ «Συγγνώμη Πλερμέλ» τοῦ Μαγνέριμπερ καὶ ὑπὸ τῆς κόρης ὁ «Μαγευμένος αὐλὸς» τοῦ Μότσαρτ. Καὶ τὰ δύο διανθιζόμενα ἀπὸ πλουσίους λαρυγγισμοὺς θαυμασία δὲ ἡ δυσωδία τῆς «Λακμέ» καθ' ἣν ἀμφότεραι ἐτραγουδῆσαν pianissima μὲ μεγάλην λεπτότητα καὶ θελκτικὴν ἁρμονίαν. Ἡ φωνὴ τῆς κόρης Φωκᾶ, ἣτις βέβαια θὰ τελειοποιηθῇ εἰς Εὐρώπην δὲν εἶνε ἀκόμη δυνατὴ, εἶνε ὅμως γλυκυτάτη, θερμὴ, πρὸ παντὸς δὲ ἐκφραστικὴ. Τὸ «Φιλὶ τῆς μάννας» τοῦ κ. Ψαρουῶδα, τὸ ὁποῖον πρὸ ἡμερῶν ἤκούσαμεν ἀπὸ τὴν ἔντονον φωνὴν τοῦ Ἀγγελόπουλου, τὰρᾳ ἦτο διαφορετικόν, γεμάτο πάθος, αἰσθημα, λυρισμόν. Ὁ κ. Μητρόπουλος ἐξετέλεσε μίαν μακρὰν τριμερὴ συνάταν «Ἡ ψυχὴ μου», ἣτις ἔδειξε τὰς λαμπρὰς σπουδὰς του εἰς τὴν σύνθεσιν.

— Ὁ κ. Μπουστεντούι, καθηγητὴς τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν, ὁ ἰδρυτὴς τοῦ κουαρτέττου, συνεκέντρωσε πολὺν καὶ ἐκλεκτὸν κόσμον εἰς τὴν ἐτησίαν συναυλίαν του. Εἰς τὴν σανάταν «Ὁ τάφος» τοῦ Λεχλαῖρ ἐφάνη ὁ τεχνίτης, ὁ ὁποῖον πιστὰ ἠρμήνευσε τὴν μουσικὴν σκέψιν. Εἰς τοῦ Μπάχ τὸ μέρος ἐκ τῆς β' συνάτας Sarabande—Rondeau, σύνθεσιν δυσκολωτάτην. ἀπέδωσε πληρέστατα τὸν κλασικὸν χαρακτῆρα τῆς, ὅπως ἔδειξε μεγάλην λεπτότητα εἰς τὸν ἔρροον, πλήρη χάριτος Ἀρχαῖον χορὸν, γοργὸν ρυθμὸν, τοῦ Giordani κατὰ δασκευὴν τοῦ Μαρτῶ. Ἡ Ἄρια τοῦ Μπάχ ἐχρωματίσθη ἀκριβέστατα, μὲ αἰσθημα βαθύ, ἡ δὲ Γκαβὸτ τοῦ Γκόσσεν μὲ χάριν ἐξετέλεσθη ἐπαναληφθεῖσα εἰς τὰ ἐπιμόνα χειροζοτήματα τοῦ ἀκροατηρίου. Τὸ ὑπέρροον andante cantabile τοῦ Σγαμπάτι ἐξετέλεσθη μὲ μίαν μυστικοπάθειαν, ἡ δὲ Ναπολιτανικὴ σερβέντα τοῦ αὐτοῦ μουσουργοῦ, ἤρесе πολὺ, ἐπαναληφθεῖσα, ὡς καὶ ἡ Romance τοῦ Sinding. Θαυμάσιος

Ἀρμάνδος Μαρσίικ

ἀνεδείχθη εἰς τὸ δυσκολώτατον Scherzo τοῦ Βενιάφσκη, εἰς ὃ ἔδειξε περισσὴν τὴν τέχνην. Ἄλλ' ὅλην τὴν δεξιοτεχνίαν ἐπεφύλαξεν εἰς τοὺς δύο Ἰσπανικοὺς χοροὺς τοῦ Σαραζάτε, ἰδίως εἰς τὸν δεύτερον. Τὸ ἀριστοτεχνικὸν παίξιμό του, τρομερὰ δύσκολον καὶ καταρρακτωδὲς, ἀπέσπασε τὸν θαυμασμόν τοῦ ἀκροατηρίου. Ἡ θερμὴ ψυχὴ τοῦ Ἰσπανοῦ καλλιτέχνου ἔδειχθη ἀνταξία τοῦ τόπου, ὅπου ἐγεννήθη. Ἡ σθάνθη ὡς Ἰσπανὸς καὶ τὸ ἀπέδωκε μὲ ἐμπνευσιν ἡμπορεῖ νὰ εἴπη τις, χωρὶς θεατρικὰ κόλπα ἀλλὰ μὲ τὴν διαίσθησιν τῆς βαθειᾶ αἰσθανομένης ψυχῆς του. Ὁ συνοδὸς τοῦ κ. Μητρόπουλος λεπτότατος, ἀρμονικώτατος ἔδειξε ἰδιαιτέραν τέχνην διὰ νὰ συνοδεύσῃ ἡμέμπτως ἕνα τόσφ εὐστροφον βιολιστὴν. Κατὰ τὴν συναυλίαν εἶχομεν καὶ μίαν πρώτην ἐμφάνισιν τῆς μεσοφώνου ἐρασιτεχνίδος δεσποινίδος Τζαίμσον. Ἀνῆκει εἰς τὸν Σύλλογον τῶν Ἐρασιτεχνῶν ἡ φωνὴ τῆς γλυκεῖα καὶ πλουσία, ἀλλ' ὄχι σταθερὰ ἀκόμη, οὔτε διαυγής, οὔτε ἔντονος. Ἐκ τῶν τριῶν ᾠσμάτων, ἔψαλλε καλλίτερα τὰ «Τραγουδιστὰ λόγια» τοῦ κ. Μαρσίικ, ὅστις καὶ τὴν συνώδευσε εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον.

— Κατὰ τὴν δευτέραν συναυλίαν τοῦ Κουαρτέττου Μπουστέντουι, ἐπαίχθη τὸ κουαρτέττο εἰς μὴ ἔλασσον τοῦ Μότσαρτ, ἐπανελήφθησαν δύο αἰσθηματικαὶ συνθέσεις τοῦ Τσαϊκόφσκη καὶ τοῦ Σιοῦμν, ὁ κ. Μπότσιας ἐτραγουδῆσε τραγούδια τοῦ Σιοῦμν καὶ τοῦ Σαῖν—Σάνς. Ἀλλὰ ὑπὲρ πάντα ἤρρεσεν τὸ θαυμάσιον κουίντέττον τοῦ Ἀβόρακ, ἐκτελεσθὲν ἀριστοτεχνικῶς, τῇ συμπράξει καὶ τῆς δ. Ἡβης Πανᾶ.

— Ὁ κ. Μαρσίικ, ὁ διευθυντὴς καὶ δημιουργὸς τῆς ὀρχήστρας τοῦ Ὁδείου, εἶνε γνωστὸς καὶ διὰ τὰς τεχνικωτάτας συνθέσεις του. Καὶ ὡς δείγμα τοῦ δυνατοῦ ταλάντου του ἔδωκε συναυλίαν, ἀποκλειστικῶς ἀφιερωμένην εἰς τὰ ἔργα του. Ἡ ὀρχήστρα ἔπαιξε μίαν Ἀνάμνηστικὴν σύνθεσιν ἀφιερωμένην εἰς τὴν μνήμην τοῦ πατρὸς του βιολιστοῦ, διακριθέντος ἐν Λιέγη. Τὴν σύνθεσιν διαπνέει συγκινητικὴ ἀφ' ἐνὸς θλίψεως, ἡ ἀνάμνησις τοῦ παρελθόντος, εἰς ἣν βιολισθάνει ἡ σκιά τοῦ πένθους· ἀλλ' αἰφνης τὸ πνεῦμα,

ἀποκαλύπτεται εἰς μίαν ἐκλαμπιν πρὸς τὴν θριαμβευτικὴν δόξαν. Ἄλλη ἀναμνηστικὴ ἐπίσης σύνθεσις γραφεῖσα διὰ βιολοντσέλλον, ἐπαίχθη ὑπὸ τοῦ κ. Παπαδημητρίου. Ἐννε ἀφιερωμένη εἰς τὸν αἰμίνηστον Βασιλέα Γεώργιον, πλήρης αἰσθήματος καὶ θαυμασμοῦ. Ἐκ τῆς «Κυβέλης» ἀρχαϊκῆς ὀπτασίας ἡ κ. Παπαληγοπούλου, συνοδεύουσης τῆς ὀρχήστρας, ἔψαλε τὸ ᾄσμα τῆς Μαγίσσης, κατόπιν δὲ οἱ κ. κ. Καρατζᾶς, Βλαχόπουλος καὶ ἡ κ. Σαμπιέρη, πενθερά τοῦ συνθέτου, μετὰ χορωδίας μικτῆς, ἔψαλαν ἀποσπάσματα ἐκ τῶν τριῶν πράξεων τοῦ μελοδράματος «Λάρα» γραφέντος ἐπὶ λιμπρέττου τοῦ Κλέστερ κατὰ τὸ ποίημα τοῦ λόρδου Βύρωνα. Μολοντοὶ χάνει πολὺ τὸ ἔργον του. τεμαχιζόμενοι καὶ μὴ μόνον πᾶντο συνοδεύμενον, παρετηρήθη ἐν τούτοις ἡ τέχνη καὶ συνθετικὴ ἱκανότης τοῦ μαέστρου. Ὡς ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐνεργήσθη, ἡ ἐντύπωσις δὲν ἦτο, οἷα θὰ ἦτο, εἰάν ἔβλεπε τις ἐν τῷ συνόλῳ του τὸ ἔργον καὶ μὴ ὀρχήστραν. Καὶ εἰς τοῦτο ἠδίκησε τὸ ἔργον τοῦ ὁ συνθέτης. Ὁ ἴδιος κ. Μαροῖς κατόπιν, διὰ πρῶτην φορὰν ἐν Ἀθήναις, ἔπαιξε βιολί, ἐκτελέσας τὴ συνοδείαν τοῦ κ. Μητροπούλου μίαν συνάταν του. Τὸ παίξιμο του ἤρεμον, παθητικόν, τεχνικὸν εὐηρέστησε πολὺ. Ἐν τέλει ἡ ὀρχήστρα ἐξετέλεσε δύο Ἑλληνικωτάτης—κύριε Καλομοίρη!—ἐμπνεύσεως μέρη ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς «Suite», τὸ Πένθιμον ἐμβατήριον καὶ τὸ Ἀττικὸν Πάσχα, προκαλέσαντα ζωνηρότατον ἐνθουσιασμόν.

Ἐν γένει ὁ κ. Μαροῖς εἰς τὰς συνθέσεις του δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ποιητής, ἀπὸ πάσης ἀποψευδος.

— Εἰς ἐν ἐκλεκτὸν πρόγραμμα εἰς τὸ ὁποῖον ἀντεπροσώπεντο καὶ ἡ κλασικὴ μουσικὴ καὶ ἡ νεωτέρα, ἡ ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἡ ὅπερα κομίζ, τὸ ξένο τραγοῦδι καὶ τὸ ἑλληνικόν, ὁ κ. Μπότασις, ὁ συμπαθέστατος βαρύτονος, μᾶς ἐχάρισε νέαν αἰσθητικὴν ἀπόλαυσιν. Μετὰ τὴν γλυκερά, τὴν ἤρεμον φωνὴν του εἰς τὸ Δόξαστικὸν Χένδελ καὶ εἰς τὸ Oh! del mio dolce ardor τοῦ Γλουκ μετέδωσε ὅλον τὸ ψυχικὸν αἶσθημα τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει τὰς παθητικὰς αὐτὰς συνθέσεις. Εἰς τὸ «Ὀνειρον τοῦ φυλακισμένου» τοῦ Ρουμπενστάιν ἔδειξε τὴν ἐντασιν τῆς φωνῆς του καὶ εἰς τὴν Σερενάταν τοῦ Μότσαρτ καὶ τὴν Cavatina τοῦ Κουρέως τῆς Σεβίλλης τὴν χάριν του. Ἐψάλε τέλος Ἑλληνικὰ τραγοῦδια, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ ἄλλοτε τὸν ἐθαυμάσαμεν. Ἡ δ. Χάριγκτον ἔβελξε εἰς ἓνα Βάλς τοῦ Bemberg, ἀληθινὴν ὁμῶς ἐκπλήξιν προεκάλεσε εἰς δύο τραγοῦδια τοῦ Σαμάρα, τὸ Εἰδύλλιον καὶ τὸν Ὀρχον, τὰ ὁποῖα ἐτραγοῦδῃσεν Ἑλληνιστὶ μὲ τοσόν αἶσθημα, ἀλλ' ἰδίως μὲ τόσῃ καθαρότητα μὲ diction τέλειως Ἑλληνικὴν, ὥστε νὰ τὴν συγκρίνῃ τις μὲ ὅσας τὰ ἐτραγοῦδῃσαν μὲ μίαν προσθήκην ἀπαλότητος, ἣν ἔχει ὅλος ἐξαιρετικὴν ἡ δνίς Χάριγκτον. Ἡ δνίς Ἡπίτον εἰς τὴν γνωστὴν ballade τοῦ Σοπέν, εἰς δύο λυρικά τεμάχια τοῦ Γρηγκ καὶ μίαν étude τοῦ Λιστ ἔδειξε ἀκόμη περισσώτερον προοδευμένον τὸ τάλαντόν της.

— Ἡ κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα συναυλία τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων ἦτο ἡ ἀνωτέρα ὁλων. Ἡκούσθη τὸ ἀριστεχνικὸν παίξιμο τῆς δ)δος Σπανδωνίδου, ἡ ὁποία μᾶς ἀπεκάλυψε καὶ ἄλλο τάλαντον, τῆς ἀπαγγελίας. Εἶνε δὲ αὕτη τεχνικωτάτη. Ἀπήγγειλε μὲ πολλὴν ἐκφρασιν ἐν μακρὸν Γερμανικὸν ποίημα, προσδώσας

μεγάλην ἀπαλότητα εἰς τὴν δύσκαμπτον Γερμανικὴν γλῶσσαν, ἐν αἰσθηματικὸν Γαλλικόν, ἐν Ἑλληνικὸν δημοτικόν,—τὴν «Λέσπον»—καὶ ἐν Ἀνακρεόντειον ἐν τῷ πρωτοτύπῳ. Τοιουτοτρόπως κανεῖς δὲν ἔμεινε ἀραπονεμένος. Ὡς πρὸς τὰ Ἑλληνικά, δυστυχῶς ἡ δνίς Σπανδωνίδου δὲν ἠδυνήθη ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διαμονῆς της ν' ἀποβάλῃ τὴν ξενίζουσαν προφορὰν της, αἰσθητὴν κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν της. Ἀτεπειράθη ἢ μᾶλλον ἐρριγορινδύνευσεν νὰ κάμῃ—εἰς ἐν περιβάλλον κεκορησμένον—κρυτικὴν διὰ τὸν «Πρωτομάστορα» ἔκρινεν ὅτι εἶνε ἡ μουσικὴ τοῦ μῆ ἐλκρινῆς ἀπόπειρα μιᾶς *σχεδὸν* ἰδιοφυΐας, ἀξία ἐνθαρρύνσεως. Ἐξετέλεσε δὲ καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν «Γάμβων καὶ Ἀναταίστων» διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὸ ἀναμφισβήτητον ἄλλως τάλαντον τοῦ κ. Κολομοίρη.

Ἡ κ. Κοιρίδα μὲ τὸ βιολί της ἔπαιξε δύο ὥραιας συνθέσεις τοῦ θαυμασίου Σγαμπάτι, τὸ μουσικοπαθὲς ἀντάντε καὶ τὴν παγινιώδη Σερενάταν. Ἡ κ. Μομφερράτου εἰς τρία τραγοῦδια τοῦ Σιοῦμαν πολὺ ἐκφραστικῇ, ἀνεπλήρωσε δὲ μίαν ἑλλειψιν τοῦ προγράμματος, τραγοῦδῃσας κατὰ γενικὴν ζήτησιν καὶ δύο Ἑλληνικὰ τραγοῦδια. Τὸ μεγαλείτερον ἐνδιαφέρον εἶχε ἡ ἐμφάνισις, εἰς τὸ τέλος, τῆς μοναδικῆς ἑλληνίδος ἀρπιστρίας δεσποινίδος Λουκίας Ἰωάννου. Ἐμφανίζεται τόσον σπανίως, ὥστε τὸ παίξιμο της κατεντὴ νοσταλγικῇ ἀπόλαυσιν. Ἐπαιξε δύο ποιητικωτάτας, ἀλλὰ καὶ τεχνικωτάτας συνθέσεις. Ἡ μία ἦτο «Ἐπὶ τῶν πτέρυγων τοῦ ὀνείρου» τοῦ Μένδελσον κατὰ διασκευὴν τοῦ διασημοῦ ἀρπιστοῦ καὶ διδασκάλου της Τσαμάρα καὶ ἡ ἄλλη «Ὁ ἀποχαριετισμὸς» τοῦ Schnécker. Καὶ τὰ δύο ἀπεδόθησαν μὲ λεπτότητα, μὲ ἀκριβείαν. Τὸ ἀκροατήριον τὴν ἠνέγκασε νὰ παίξῃ δύο ἀκόμη ὥραιότατα τεμάχια, ἐκτελεσθέντα μὲ πολλὴν χάριν καὶ αἶσθημα.

— Ἡ δεσποινὶς Σπανδωνίδου ἐκ Μελενίκου καταγομένη, ἀλλ' ἐν Βουκουρεστίῳ ἀναπτυχθεῖσα, κατόπιν ἐπιμελὸν σπουδῶν ἐν Εὐρώπῃ ἔδωσε ἅμα τῇ ἐδῶ ἀφίξει τῆς συναυλίαν ὑπὲρ τῶν ἐπιστράτων, συμπράξει τοῦ βιολινίστα κ. Εὐσταθίου. Ἡ δ. Σπανδωνίδου εἶνε ἀριστοῦχος τοῦ Ὀδείου τῆς Βιέννης καὶ μαθήτρια ἐπὶ διετίαν τοῦ διασημοῦ καθηγητοῦ Λεζετίζκν ὅστις ἐδίδαξεν ὅλους τοὺς μεγάλους πιανίστας τῆς τελευταίας εικοσαετίας καὶ τοῦ ὁποίου ἀκριβῶς τὰς παραμονὰς τῆς συναυλίας ἠγγέθη ὁ θάνατος. Ἡ Ἑλληνὶς μαθήτρια τοῦ ἐξετέλεσε μὲ πολλὴν τέχνην ἀλλὰ καὶ χάριν τεμάχια Μότσαρτ, Μπαῖμς καὶ Σιοῦμαν ὡς καὶ συνθέσεις Γάλλων συνθετῶν ἀγνώστων εἰς τὰς Ἀθήνας. Διὸ τὸ παίξιμο της ἐξεφράσθησαν εὐμενέστατα καὶ οἱ δυσκολώτεροι τῶν παρ' ἡμῶν μουσικῶν. Συνδυάζει τὴν τέχνην μὲ τὴν σκέψιν. Τεμπεραμέντο ζωνηρότατον, ὅλας τὰς συνθέσεις ἐξετέλεσεν ἀπὸ κεμένου, πλὴν τῆς συνθέσεως τοῦ Ντεμπυσσύ, ἡ ὁποία καὶ ἤρρεσε περισσώτερον.

— Ἡ διπλωματοῦχος τῆς σχολῆς τῶν Ἀριστοτεχνῶν τῆς Βιέννης δεσποινὶς Λήδα Εὐλαμπίου μαθήτρια τοῦ Γκοντόφριχ καὶ ἤδη καθηγήτρια τοῦ Ὀδείου ἐνεργήσθη τὸ πρῶτον εἰς ἰδίαν συναυλίαν, ἀποτελεσθεῖσαν ἀπὸ τεμάχια προδίδοντα ἐκλογὴν ἀρίστην, ἀλλὰ καὶ δυσκολίας τεχνικὰς ὄχι ὀλίγας. Ἐπαιξε τὴν Chaconne τοῦ Μπάχ, τὴν Σονάταν (ἔργον 2 ἀρ. 3) τοῦ Μπετόβεν, εἰς ἣν ἔδειξε τὴν μεστὴν Γερμανικοῦ πνεύματος ψυχὴν της, ἰδιαίτερώς ἐκτιμηθεῖσα, τὸ Improprtu τοῦ Σοπαίν, χρωματίσας τοὺς τόνους μὲ ἀκριβείαν. Διὰ τὸ τέλος ἐπεφύλαξε τέσσαρας μικρο-

τέρως αλλά παραστατικά, συνθέσεις: «Εν ποιμενικόν του Κορέλλι, το «Ταμπουρέν» του Ραμό, αμφότερα κατ' ἐπεξεργασίαν του Γκοντόφσκι, την λεπτοτάτην «Πιργήν» του Στράους και την υπέροχον «Λεζάντ» του Λίστ. Οί αίσθητοτεροι κριτικοί ἐν τούτοις παρητήρησαν ἑλλειψιν χάριτος.

— Ἡ κλειδκυμβαλίστρια κ. Ἐβελ Μίχα ἔδωσεν ἀδρά δείγματα αἰσθητικῆς ἐκτελέσεως δυνατῶν συνθέσεων του Μπάχ, του Σούμπερτ (Σονάτα εἰς σέ μπεμόλ μείζον) Σοπέν (σουυδή και νυκτωδία) και εἰς τρία χαρακτηριστικώτατα κομμάτια, τὴν Γκαβὸτ του Γκλαζούνωφ, τὴν Πεταλοῦδαν του Γρίγκ και ἰδίως τὸ «Χειμωνάτικο βράδυ» (φανταστικὴ διήγησις) του Πυγιό. Ἡ κ. Μίχα διπλωματοῦχος τῆς Ἀκαδημίας του Μονάχου, ὑπῆρξε ἐκλεκτὴ μαθήτρια του νεοτεχνίτου Τσίλχερ, του ὁποίου τὴν λεπτὴν και ψυχικὴν ἐκτέλεσιν ὡς ἀντάξια μαθήτρια ἀπέδωσε, χωρὶς υποδούλωσιν εἰς τοὺς ψυχροὺς κανόνας τῆς σχολαστικῆς ἐκτελέσεως.

— Εἰς τὴν συναυλίαν του ὁ καθηγητὴς κ. Λογκομπάρδι ἐξετέλεσε μὲ ἐν παῖξιμον ἀρμονικὴν και ἄβρὸν ὥραιότατάς συνθέσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἤρσαν ἡ Βαρκαρόλα του Σοπέν, αἱ Πεταλῶδες του «Ὀλσιν και τὸ Τουρκικὸν ἐμβατήριον του Μπετόβεν—Ρουμπενστάιν, ὅπερ ἠναγκάσθη νὰ ἐπαναλάβῃ. Ἐπιτυχὴς πολὺ και ἡ ἰδικὴ του σύνθεσις: Ἐν παθητικὸν και γλυκὺ Raccantino. Τῆς Συναυλίας μετέσχε και ὁ δεινὸς βιολιστὴς κ. Σουλτσε.

— Ἡκούσθημετά πολλοῦ ἐνδιαφέροντος τὸ συμπαιθεῖς ἄσμα τῆς καθηγητρίας του Ὁδείου κ. Εἰρήνης Σκέπερς κατὰ τὴν δοθεῖσαν εἰς τὸ foyer του Βασιλικοῦ Θεάτρου συναυλίαν τῆς. Ἡ φωνὴ τῆς, ἰδίως εἰς τοὺς ὑψηλοὺς τόνους, τεχνικὴ και ἀβίαστος ἀπέδωσε μὲ αἶσθημα τὰ δύσκολα ἄσματα, ἐξ ὧν ἀπετελεῖτο τὸ ἐκλεκτὸν πρόγραμμα τῆς. Ἦρσε ἰδιαιτέρως εἰς τὸ γνωστὸν τραγοῦδι του Solvejg του Γκρήγκ, εἰς τὸ Freyschütz του Βέμπερ. Μὲ ἐξαιρετικὴν δὲ στοργὴν ἔψαλλεν ἓνα τραγοῦδι του κ. Μαρκίκ τὴν «Κορσικανικὴν ἐκδίκησιν» και τὴν «Λήθην» του κ. Καλομοίρη συνοδεία του Ἑλλ. Κονίντέττου. Ἡ κ. Μπουστεντουί ἔπαιξε δύο ὥραιας συνθέσεις.

Ὁ ἰατρὸς και καθηγητὴς κ. Τσάκωνας ὁμίλησεν εἰς τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων περὶ γυναικῶν, ἀναγνωρίσας δικαιώματα κοινωνικῆς ἰσότητος του ὁραίου φύλου, εἰς τινὰ δὲ ζητήματα και ὑπεροχὴν ἀπὸ του ἀνδρικοῦ. Ἡ γνώμη αὕτη, ἡ ἀθῶα και ἄνευ ὑστεροβουλίας, ἐκέντρισε τὰς ὀλίγας παρ' ἡμῖν φεμινιστρίδας καὶ ἡ ἡγέτις αὐτῶν κ. Παρὲν δι' ὁμιλίας περὶ φεμινισμού, φεμινιστῶν και φεμινιστριῶν ἐπεχείρησε νὰ ἐπικαλεσθῇ τὰ γυναικεῖα νῦθρα ὑπὲρ λήψεως μέτρων σκοποῦντων τὴν ἀποτίναξιν τῆς ἀνδρικῆς κυριαρχίας! Εἰς τὴν ὁμιλίαν τῆς ἀπήνησε διὰ θαυμασίου ἀρθρον ἡ κ. Σπανοῦδη καταδείξασα ὅτι ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ μείνῃ γυναῖκα, δηλαδὴ νὰ μείνῃ στὸ σπιτάκι τῆς!...

— Ὁ κ. Γρ. Ξενοπούλος εἰς τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων ὁμίλησεν περὶ Σολωμοῦ και γυναικῶν. Χρησιμοποιοῦν νέας πηγὰς και γνώστης τῶν Ζακυνθίων προσώπων και πραγμάτων προεκάλεσε τὸ ἐνδιαφέρον. Ὁμίλησε διὰ τὴν μητέρα τῆς ποιητοῦ Ἀγγελικὴν Νίκα, διὰ τὴν δίκην μὲ τὸν νόθον ἀδελφόν του. ἐξ-

στόρησε καὶ τῆς ζωῆς τῆς Μαρίας Παπαγεωργοπούλου δι' ἣν ὁ ποιητὴς ἔγραψε τὴν ἱλαστήριον. τῆς μνήμης τῆς «Φαρμακομένην» και διὰ τὴν Φοῦδερ ἣν λέγεται ὅτι εἶχεν ἐρωτευθῇ. Ὁ Σολωμὸς ὀλίγα ἐρωτικά ἔγραψε, πολὺ ὀλίγον ἐσχετίσθη μὲ γυναῖκας, ἀλλὰ τὰς ἐξύμνησε ποιητικῶς και ἰδανικῶς τὰς ἐλάτρευσεν.

— Ἡ κ. Φίλτσου ἐν τῇ Γερμανικῇ ἀρχαιολ. σχολῇ ὁμίλησε περὶ τῆς ἐπιδράσεως του Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς Γερμανικῆς ποιήσεως, ἰδίως ἐπὶ του Σίλλερ, του Γκαίτε, μείζονος δὲ ἔτι εἰς τὴν ποίησιν του Φέλντεριν και του Μύλλερ. Ἐπίσης δι' ἀναλύσεως ἀντεπαρέβαλε τὴν Ἰριγενεῖαν του Γκαίτε πρὸς τὴν του Εἰδρυπίδου.

— Ὁ κ. Χρ. Ἠλιόπουλος, ὁ λυρικώτατος τῶν ἐθνικῶν ρητόρων, ἐν τῷ «Παρνασσῷ» τὴν Μεγ. Πέμπτην ὁμίλησε περὶ του Ἑσταυρωμένου Θεοῦ. Καίτοι εἶνε ἡ τετάρτη φορὰ καθ' ἣν ὁμιλεῖ περὶ του ἰδίου θέματος, τὸ ἐπραγματεύθη ἀπὸ νέας ἀπόψεως. Ἀνῆκων εἰς τὴν ἐθνικὴν σχολὴν, τὴν κλασικὴν, γνωρίζει νὰ μεταδίδῃ εἰς τὸ ἀκροατήριον τὴν βαθεῖαν αἰσθητικὴν ἥτις διακρίνει τοὺς πλήρεις οἰστορηλάτων ἰδεῶν πανηγυρικοῦ του, οἱ ὁποῖοι καίτοι ὑπερέβησαν τοὺς διακοσμούς, διατηροῦν πάντοτε ποιητικώτατον ὕψος, δύναμιν ἐμπνεύσεως και παραστατικότητα εἰκόνων.

Πρωτοβουλία τῆς δεσπ. Τζούλιας Ἀμπελά ἐδόθη ὑπὲρ τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν τῶν ἐπιστράτων ἐρασιτεχνικῇ ἐσπερί, ἥτις εἶχεν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν. Ἐπαίχθη ὁ «Φίλος» μονόπρακτον δράμα του Ἰταλοῦ Πράγα, πολὺ δυνατόν και ψυχολογικόν. Στρέφεται περὶ τὴν ψυχικὴν πάλην μιᾶς γυναικός, ὅπως μὴ ἀποσφραγίσῃ ὁ σύζυγος τῆς τὰς εἰς τὸ ἐρμῆρι του ἀποθανόντος φίλου του ἐρωτικὰς τῆς ἐπιστολάς. Ἀλλὰ ἐκεῖνος ἀποκαλύπτει τὸ μυστικὸν και ἡ σύζυγος ἐκδιώκεται. Θὰ ἦτο ἡ ἐντύπωσις καλλιτέρα, ἂν τὸ ἔρχον ἐτελείωνε εἰς τὴν ἀνεύρεσιν του κλειστοῦ φακέλλου και ἔμενεν ἀπόρητον τὸ μυστικὸν του νεκροῦ. Νὰ βυθισθοῦν οἱ σύζυγοι εἰς σκέψεις, και νὰ κλείσῃ ἡ σκηνὴ ἐν πενθίμῳ σιγῇ ἀντὶ νὰ διώξῃ τὴν γυναῖκα, νὰ τῆς ἀρπάσῃ τὸ παιδί και νὰ ἐντείνῃ ὁ συγγραφεὺς διὰ μιᾶς σκληρότητος ἀλλὰ καὶ κοινοτοπίας, τὴν συγκίνησιν του ἀκροατοῦ. Τὸ ἔρχον κυρίως ἔχει πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον ἐν τῇ ἀμφιβολίᾳ ποία θὰ δοθῇ λύσις. Ὁ κ. Κοντογιάννης ὡς σύζυγος, ἀκατάλληλος. Ἡ φωνὴ του ὑπεμέτρωσ βαρεῖα· χειρονομίαι ρητορικαί· παλαιὰ ἐν γένει ἀντίληψις ἀπαγγελίας και κινήσεων. Ὁ κ. Νοστράκης, φοιτητὴς, φυσικὸς ἰδίως εἰς τὸ κλάμα· ἡ φωνὴ του δὲ εἰς μερικά σημεῖα ὁμοιοτάτη μὲ τὴν του κ. Οἰκονόμου. Ἡ πρωταγωνίστρια δεσπ. Τζούλια Ἀμπελά ἐνεσαρκώθη τὸν ρόλον τῆς συζύγου, τὸν δυσκολώτατον και μακρόν, ἀλλὰ και ἀχάριστον διότι λείπουν αἱ μεταπτώσεις, αἱ δυνάμειαι νὰ ἀναδείξουν μίαν πρωταγωνίστριαν. Ἐψυχολόγησε βαθεῶς τὸ μέρος τῆς και ὑπῆρξαν στιγμαί, καθ' ἃς ἔπαιξεν ὡς τελεῖα ἡθοποιός. Χωρὶς καμμίαν ὑπερβολὴν, ὑπῆρξε εἰς τὸ παίξιμόν τῆς νεωτεριστικὴ.

Τὸ Κουαρτέττο Μπουστεντουί και ὁ κ. Εὐσταθίου ἀπέτελεσαν τὸ μουσικὸν μέρος ὅπερ δυσαναλόγως πρὸς τὸ ὅλον πρόγραμμα ὑπῆρξε μακρόν. Ἰδιαίτερας μνεῖας ἀξίζει ἡ ὑπὸ τῶν κ. κ. Μπουστεντουί και Εὐσταθίου ἀρμονικωτάτη και ἀνταξία ἀλλήλων ἐκτέλεσις τῆς Σονάτας του Loeillet..

Εἰς τὴν γνωστὴν «Κεφαλὴν τῆς Μεδούσης, ἣν χα-

ρακτηρίζει ἄλλειψις πλοκῆς καὶ πολυλογία, ἡ δ. Ζερβὸν ἔπαιξε με πολλὴν ἀρέλειαν· καλὸς ὁ κ. Θεοχάρη καὶ κωμικωτάτη, ἴσως περισσότερον τοῦ δέοντος, ἡ δ. Λάσκαρη. Ἐν γένει, ἐκ τῆς ἡθοποιίας ἔλειπεν ἡ ἁρμονία τῆς ἀντιλήψεως τῶν ρόλων.

—Εἰς τὸ θέατρον Πειραιῶς ἐφορτάσθη ἡ εἰσιπενταετηρίς τοῦ ποιητοῦ κ. Περσιάδου. Ὁ λυκειαρχὴς κ. Ρέντζος ἔκαμεν εἰσήγησιν, ὁ λαϊκὸς ποιητὴς κ. Μπαϊρακτάρης ἐξεφώνησε ποίημα, ὁ ἐφορτάζων κ. Περσιάδης ἀπήγγειλε δύο ἰδικά του ποιήματα καὶ ἐπαίχθη ἡ «Γκόλφω».

—Ἡ «Κρητικοπούλα» ὡς λιμπρέττο εἶνε πενιχρὸν καὶ ἐνιαχὸν χονδροειδές, καὶ εἰς τὰ πλεῖστα μέρη κατὰλληλον διὰ μουσικὴν ὄχι κωμικοῦ μελοδράματος, ἀλλ' ὀπερέττας. Ἀπορεῖ κανεὶς πῶς δύο γυναικαὶ τῆς σκηνῆς καὶ ἔξυπνοι συγγραφεῖς δὲν ἠμπόρεσαν νὰ γράψουν ἐν λιμπρέττο μὲ ἀξιώσεις.

Ἀρχίζει μὲ τὴν μεσονύκτιον ἐορτὴν τῆς Ἀναστάσεως· ὥραία ἰδέα ὑπὸ ἔποψιν γραφικότητος ἐφ' ὅσον δὲ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δὲν διατυπώνει ἀντίρρησην, περικυτῶν πᾶσα συζήτησιν περὶ σκηνοποιήσεως ἐκκλησιαστικῶν τελετῶν. Εὐτυχῶς μίαν ὥραν πρὸ τῆς παραστάσεως ἀφηρέθη ἕνας πατᾶς, χωρὶς τὸ ἔργον νὰ πάθῃ τίποτε. Ἀς ἀφαιρεθοῦν καὶ μερικοὶ ὑπαινιγμοὶ ἀμφιβόλου ἠθικῆς. Ὁ μῦθος στρέφεται περὶ τὴν αἰτησὶν χορηγήσεως προνομίων εἰς τὴν Κρήτην ἐπὶ Ἐνετοκρατίας, ἣν διοικεῖ δουρικὸν ζεύγος κρονολήρων, τοὺς ὁποίους ἐλκύνει ἡ Κρητικὴ ὁμορφιά καὶ λεβεντία. Ἡ μεταμφίσεσις μᾶς κόρης εἰς παλληκάρη, δίδει ἀφορμὴν εἰς κωμικὰ ἐπεισόδια. Τελειώνει δέ, ὡς συνήθως, μὲ διπλοὺς γάμους.

Ἡ μουσικὴ ἀνήκει εἰς τὴν παλαιὰν Ἰταλικὴν σχολήν. Ἐλαφρά, μεταξὺ ὅπερας κωμικῆ καὶ—περισσότερον—ὀπερέττας, γλυκερὰ μὲ τινα κρητικὰ μοτίβα, μὲ τέχνην γραμμὴν ἀλλ' ὄχι τελείως Ἑλληνικὴν, ὡς τὸ θέμα ἀπήτη. Ὑπάρχουν χοροὶ Κρητικοί, ἀλλὰ καὶ Βιεννέζικα βάλς εἰς τὴν β'. πρᾶξιν. Ὁ κ. Σαμάρας, ὅστις εἶχεν ἐπιτυχίαν εἰς τὸ μελόδραμα, ἄγνωστον διατὶ ἐξήλωσε δάφνας αἱ ὁποῖαι ἀνέκουν εἰς τὸν κ. Σακελλαριδῆν, ὅστις ἀνεδείχθη πάντοτε δεξιότατος εἰς τὴν συναρμολόγησιν εὐθύμων μελωδιῶν.

Ἐκ τῆς α'. πρᾶξεως εὐμορφον εἶνε τὸ τραγοῦδι τοῦ γελοιοποιτοῦ, εἰς τὴν β'. ἡ θυωδία Ἀρετῆς καὶ Γελοιοποιτοῦ (Ἐνκελ Δράμαλη) καὶ εἰς τὴν γ'. ἡ Βενετσάνικη σερενάτα.

Οἱ ἡθοποιοὶ ἔπαιξαν πολὺ καλά. Ἡ Ἐνκελ καὶ ὁ Δράμαλης κατὰ πρῶτιστον λόγον, ἡ Δαμάσκου καὶ ὁ Μηλιάδης κατὰ δεύτερον. Θὰ ἐκέρδιζε τὸ ἔργον ἐὰν δὲν ἠκρωτηριάζοντο ἡ βράκες καὶ ἂν ὠμολοῦσαν οἱ Κρητικὲς Κρητικὴν διάλεκτον· θὰ ἐφαίνετο ἡθογραφικῶς τελειότερον.

Αἱ σκηνογραφία καὶ τῶν τριῶν πράξεων, γενόμεναι ἐν Μιλῶν, θαυμάσιαι.

—Ἀπέθανεν ἡ παλαιάμαχος ἡθοποιὸς Σοφία Ταβουλάρη, σύζυγος καὶ πιστὴ συνεργάτις τοῦ Διον. Ταβουλάρη. Μὲ τὸ ὥραϊον παράσημα, τὴν σοβαρὰν φωνήν, τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἥθους ἡ Σοφία Ταβουλάρη ἦτο ἐπὶ πεντηκονταετίαν ἡ κυριώτερα πρωταγωνίστρια τοῦ θιάσου τοῦ συζύγου της. Διέπλασε τριακοσίους περίπου ρόλους, εἰς δὲ τοὺς μετρητοὺς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ ἰδίως τὸν Ἀγαπητικὸν τῆς Βόσκοπούλας καὶ τὸν Σεβέρο Τορέλην· προσεκάλει ἀληθινὰς συγκινήσεις. Ἡ Σοφία Ταβουλάρη ἐτίμησε

τὸ ἑλλήν. θέατρον, ἀλλὰ καὶ ἐτιμήθη ὑπὸ τοῦ κοινοῦ καθ' ὅλον τὸν Ἑλληνισμόν.

—Πρῶτον ἦνοιξεν τὰς μὴ συμπληθεῖσας πύλας τοῦ τῆν ἡμέραν τοῦ Πάσχα τὸ θέατρον τῆς Δος Κοτοπούλη παρουσιασθὲν ὑπὸ νέαν ὅλως μορφήν. Ἦρχισε τὰς παραστάσεις του μὲ τὰ περυσινὰ «Παναθηναῖα» μὲ τὴν προσθήκην δύο νέων σκηνῶν καὶ μὲ τὴν πρόσληψιν τοῦ βαρυτόνου κ. Φιλίππιδου καὶ τῶν ἀδελφῶν Κόζκου.

—Τὸ παλαιὸν θέατρον τῆς Κυβέλης ἤρχισε καὶ αὐτὸ τὰς παραστάσεις του μὲ τὴν «Ἐνέδραν». Τὸ δεύτερον θέατρον Κυβέλης (πρῶτον Συντάγματος) ὅπερ ἀνεκαινίσθη, θὰ προορισθῇ δι' ἐπιθεωρήσεις.

—Ἐπερατώθη σχεδὸν ἡ οἰκοδομὴ τῶν θεάτρων Ἀναστασιάδου—Φύρσι, Παπαϊωάννου καὶ τῶν «Ὀλυμπίων», τὸ ὁποῖον ἔγινεν εὐρωπαϊκώτατον.

—Ἐγένετο συνεταιρισμὸς ὑπὸ τῶν κ. κ. Λάσκαρη, Πώπ, Λιδωρικῆ καὶ Ἀραβαντινοῦ, καθ' ὃν οἱ δύο πρῶτοι θὰ γράψουν καὶ οἱ ἄλλοι θὰ σκηνοθετήσουν ἐπιθεωρήσιν, ἣν θὰ παίξῃ ὁ θιάσος τοῦ κ. Κονταράτου κατὰ τὴν θερινὴν περιόδον.

✱

Ὁ ζωγράφος κ. Ἰωαννίδης ἐργάζεται εἰς προσωπογραφίαν τοῦ κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου. Ὁ κ. Ἰωαννίδης ἐτοιμάζει ἐκθεσιν τῶν ἔργων του.

—Κατὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ Ἀγ. Φραγκίσκου ἐβραβεύθησαν διὰ χρυσοῦ μεταλλίου τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ζάκκα ἐξ Ἀθηνῶν σταλέντα ἔργα γλυπτικῆς.

—Ὁ κ. Βικᾶτος ἐπεράτωσε τὴν προσωπογραφίαν τῆς μητρὸς τοῦ κ. Λοβέρδου καὶ ἐργάζεται ἤδη τὸ πορτραῖτο τῆς δεσπ. Καλδουβάκη.

—Πολὺς λόγος γίνεται διὰ τὰς γελοιογραφίας, ὧν τινὲς ἐδημοσιεῖσθαι, τοῦ βουλευτοῦ Πρεβέξης· Ἀλβανοῦ τὴν καταγωγὴν Ντίνου μπέη. Σχεδιάσματα του ἐδημοσίευσεν ἄλλοτε τὸ «Rite» τῶν Παρισίων, ἔκαμε δὲ καὶ ἐκθεσιν γελοιογραφιῶν του ἐν Γενεύῃ. Αἱ γελοιογραφίαι του οὐδεμίαν ἔχουν ξενικὴν ἐπίδρασιν· ἔχει ἰδίαν σχολήν, εἶνε δὲ πρωτότυπος εἰς τὰς ἰδέας.

—Ἐν τῇ θεραπευτηρίῳ «Εὐαγγελισμῷ» ἀνηρτήθησαν αἱ προσωπογραφίαι τῶν εὐεργετῶν αὐτοῦ Κορυφαλεῖου καὶ Ἠλιάδου, φιλοτεχνηθεῖσαι ὑπὸ τῆς ζωγράφου δεσποινίδος Φαραντάτου.

—Ὁ κ. Σταθάκης ἠγόρασε τὴν «Παιδικὴν Ψυχολογίαν» τὸν γνωστὸν πίνακα τοῦ κ. Ἰακωβίδου ἀντὶ 5000 καὶ τέσσαρα τοπεῖα τοῦ κ. Ε. Θωμοπούλου ἀντὶ 2,500 δρ.

—Ἐπειδὴ ἡ ἀγγελθεῖσα ἐκθεσις ἐν τῇ Ζαπτεῖᾳ ἔργων Ἑλληνικοῦ ὑπαίθρου τοῦ κ. Ε. Θωμοπούλου συνέπεσε μετὰ τῆς τοῦ κ. Καλογεροπούλου, ἀνεβλήθη διὰ τὴν 24 Ἀπριλίου. Δύνανται ἐν ἰδιαιτέρῳ διαμερισματι νὰ ἐκθέσουν οἱ βουλόμενοι ἐκ τῶν καλλιτεχνῶν εἰς τρία ἔργα των, ἀνευ προσκλήσεως.

—Διωρισθὴν μέλος τῆς πρὸς ἐπιβλεψιν τῆς Ἐθν. Πινακοθήκης ἐπιτροπῆς, ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος Θεοῦμου Ἀγγίνου, ὁ πρίγκηψ Νικόλαος, μέχρι τοῦδε ἐπίτιμος πρόεδρος τῆς Πινακοθήκης.

—Προεκηρύχθη καὶ τέταρτος Ἀβερῶφειος δραματικὸς διαγωνισμὸς διὰ τὰ θεατρικὰ πρωτότυπα ἔργα, ὅσα διὰ πρώτην φορὰν θὰ ἀναβιβασθοῦν ἀπὸ τῆς 1 Μαΐου 1916 μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου 1917. Ὁ διαγωνισμὸς ἔχει ἐφέτος τὸ ἐξαιρετικὸν ὅτι ὀρίζει, ἐκτὸς τοῦ βραβεῖου ἐκ 2000 δι' ἐν πολὺπρακτον καὶ ἐν ἐκ δρ. 800 διὰ μονόπρακτον. Ἀντίτυπον τῆς ἐκδοθείσης προκηρύξεως ἀποστέλλομεν εἰς τὸν αἰτοῦντα.